

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt II. Acta inter Clementem & Carolum, ex occasione Caesareae
inaugurationis Bononiae celebrandae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

1530.

gistrum, qui à Catholicis ad Lutheranos transfuga nuptias celebrauerat, & à Zuinglianis, vt ad ipsorum partes transfret summopere sollicitabatur, scripsit idem Lutherus cum execratione illius sententiæ, quippe sacris Literis, Patribusque, & peruetustæ Ecclesiæ consuetudini repugnantis.

Nec maior in Zuinglio sinceritas: qui cum per hæresis suæ primordia hunc errorem haud protulisset, vbi audiit ortum propagatumque in Germania, non solum per Heluetios euulgauit, sed nomen discipuli in eo dedignatus, affirmavit, diutiùs à se fuisse mentem conceptum, tametsi voce non ediderat: seruum frugi imitatus, qui domini familiæ tempore suo alimenta suppeditat. Proinde mensura docendi populos Diuina mytheria, mortale commodum ambobus fuit.

Vera ratio cur ad eam controuersiam componendam nullus ipsi patuit aditus, ea fuit, quòd illius dissensionis argumentum nimis erat apertum populorum intelligentiæ, nec obscuris vocibus obnoxi poterat, perinde vt doctrina de originali peccato: ideoque nequaquam hæresis auctor alteri cedere voluit, suæque apud suos existimationi plurimum detrahere.

CAPVT II.

Acta inter Clementem & Carolum, ex occasione Cæsareæ inaugurationis Bononiæ celebrandæ.

Suaus ex hæresiarcharum congressu ad Principum colloquium progressus, narrat Cæsarem à Pontifice coronâ redimitum Bononiæ, quòd Clementi videretur indecorum eos Romam suscipere, qui ante biennium ipsam diripuerant; imponens obliquè Pontifici minùs sinceram indultæ veniæ voluntatem. Id conuincitur planè mendax illius inuentum: primò, ex opposita epistola, quam Pontifex ad Episcopum Vasonensem, suum apud Cæsarem Nuntium, scribendam iussit; in qua dicitur, Vbi Cæsar haberet in animo pacem Italiæ conficere, pro eo ac Pontifex suadebat, gratius sibi futurum, si Romam adire non grauaretur, cum ex veteri more Cæsareæ inaugurationis, tum ad parcendum itineris incommodis, sumptibusque Pontificis, ex proxima calamitate morboque, pecuniâ & viribus exhausti: quòd si statueret bellum proficere, malletque sollicitè festinare ad arma in Germania comparanda; se laborem ad eundem Bononiam eius gratiâ suscepturum.

Præterea Guicciardinus, tunc ibi degens, commemorat, professionem

Sanga 27.
Augusti
1529. in
lib. Liter. ad
Princip.

Lib 20. prope
initium.

tionem Pontificis & Caroli Bononiâ Senam in promptu fuisse, quod arma in Florentinos incallescere, atque inde Romam, ad Cæsarem coronandum; cum hic ad excusationem adduxit fratris ac Principum Germanorum recentes preces, se ad quemdam Conuentum sollicitantium: fratris quidem, quod ipse Romanorum Rex eligeretur; Principum verò, quod celebratio Concilij vrgeretur: adeoque ex improviso properanter coronam Bononiæ suscepisse. Quod enucleatius legitur in diariis eius temporis commentariis rite consignatis, in quibus dicitur, plerosque ex Purpuratis & Aulicis Bononiâ Senam profectos, ibi Pontificis ac Cæsaris aduentum præstolatos. Iam verò, si Suauis in re quæ tam facillè cognosci poterat, & vel per libros typis editos conuinci, adeò vel indiligens fuit vel fallax, apud quem vniquam erit illi fides, cum postea narret de secretioribus inter Pontificem & Cæsarem colloctionibus de Concilio? Quas res ille ita confidenter, ita minutatim describit, vt Poëtæ solent euenta omnia antiqua & abdita particularim ac indubitanter referre, quasi Musarum admonitu ea cognouerint.

Blasius Cæsaris in Diariis manu script. anno 1530.

3 Hic equidem ad hominis ratiocinationem obstupescens hæreo. Eam quæso expendamus. Inducit ille in ore Pontificis argumenta verissima, quibus ostendat, potestatis suæ diminutionem a Concilio se minime formidare, quæ ex promissione Christi eam constituentis, quæ ex antea actis Conciliis eam semper confirmantibus, quæ ex humanis etiam rationibus, quibus conficiebatur, sibi ne tum quidem à Concilio formidandum fuisse, quando etiam fiduciam suam non in Deo, sed tantum in hominibus collocasset, cum in comperto sit, in Concilio Episcopos, penes quos solum suffragij ius est, tamen à propriis commodis ducerentur, fuisse tamen semper integram seruaturus auctoritatem Pontificis, in quo ipsorum auctoritas præsidium ac patrocinium agnoscebat aduersus laicorum amulationem, eiusque minuendæ licentiam: ipsos etiam Principes eandem sustentaturos, tamquam validissimum frænum ad suarum ditionum Præsules in officio continendos, si quando ex comparata apud populos veneratione, supra quàm par est velent assurgere. Quæ ratiocinatio seu confecta seu conficta, certè verum continet, ac palàm facit, Pontificiam supra ceteras auctoritatem fuisse optimè constitutam à Christo, ad ceteras alias tuendas, iusteque moderandas. His iactis, addit Suauis, à Pontifice dissuasum Cæsari Concilium: cum enim ea postulatio ad speiem obtenderetur ab hæreticis contumacibus, quippe qui intimo animi sensu

Pars I.

F f

nihil

1530.

nihil aliud expectare poterant ab eo, nisi suorum capitum profcriptionem; ubi ea profcripta fuissent, petulantius perduellionem illos molituros aduersum tum Ecclesiasticam tum profanam potestatem. Vnde per opportunitatem Concilij, priorem potestatem in ipsorum patriis extinctum iri, sed in Catholicis Prouincijs inualituram: alteram verò in Germania collapsuram, vel certe vulnus non leue passuram, sine vilo alibi emolumento: saltem certum esse, Concilium, & quamcumque aliam dissidij dirimendi viam in bellum tandem eruptura. Proinde optimum tantùm esse remedium, vel vti imperio Lutherani coërcerentur, vel ubi id nequam prodesset, vi præoccuparentur, haud liberè permissis habitis populorum licentiæ, potentiorum ambitioni, capitumque heresis improbitati.

His rationum momentis enarratis, quæ si verè tunc à Pontifice prolata fuissent, tamquam prudenter ac piè, & ab euentu comprobata laudanda forent, Suauis concludit; Rationes hæc indignas fuisse, quæ ab ore fratris Iulij Medicei proferrentur (id fuerat Pontificis nomen in Rhodia militia) nedum Clementis Septimi, & tamen iis Cæsarem fuisse permotum. Hiccinè audet fratrem Iulium Medicum, Equestris Militiæ Religiosum vituperare, quod ita disseruerit, dum ipse seuerioris Ordinis, arctiorisque pietatis obstrictus legibus, non erubescit librum euulgare, cui sola molis crassities nomen adimit famosi libelli perpetuò in Ecclesiam oblatrantis; librum, aio, palastram doctrinarum, præ quibus effata Machiuelli pia sanè videri possint, vno verbo, Atheismi seminarium. Meus hic sermo proculdubio contumeliam aut calumniam haud præferet cuicumque legenti sinceris oculis intrentisque, non inquam meam totam Historiam, sed (si concessum sit) solum etiam totam Suauis.

Iam quod spectat ad narrationis veritatem: dubium non est, potuisse ibi fortasse indicari à Pontifice, putare se Concilium bono publico haud profuturum; non tamen patèri animum ab eo profusum abhorrentem, nec multa largè promitti magno Cancellario ad illud auertendum, quemadmodum Suauis comminiscitur. Ac primò quidem Guicciardinus antè laudatus, cui poterant ea quæ tunc agebantur esse satis explorata, narrat, excusationem Cæsarine Romam adiret, in eo sitam, quòd Germaniæ Principes suum illuc aduentum sollicitabant Concilij vrgendi causâ. Quinam igitur potuisset, ille Pontifici huiusmodi excusationem prætexere, inquam ne illud cogeretur vnà conuenissent?

Præterea

Lib. 20. citato.

6 Præterea in quadam responsione, eodem anno à Pontifice data Cæsari Concilium postulanti, tamquam existimatum extirpandæ hæresi remedium opportunum, habentur hæc verba: *Certus sum, à te, pro eo ac conscius es mea in commune bonum voluntatis, minime dubitari, nullam unquam à me prolationem interponendam.* Quà ratione potuisset id à Pontifice ad Cæsarem scribi, si Bononiæ ipsemet à Concilio Carolum pro virili dimouisset, atque ad id Gattinaræ officia abiectè implorasset?

1530.
Vltima Iulij
ann. 1530.
in 2. lib.
Liter. ad
Princip.

7 Progreditur Suauis. Vbi Cæsar ad Augustana Comitia profectus est, eo animo vt hæreticos adigeret ad obedientiam Ecclesiæ, Pontificem, quò sibi propitium redderet Ferdinandum Regem, indulgisse illi Decimas ad bellum in Turcas, quin etiam sacrarum Ædium argentum & aurum. Quis hominis liuorem non perspiciat? An non Pontifices debent, aut solent amplissima subsidia concedere ad repellendos à Christianorum ceruicibus tam horribilis hostis acinaces? An non Patres, Theologi, Canonum interpretes ea comprobant? Cur igitur in re tam pia, tam iusta, tam necessaria, tam consueta, appingere Pontifici vtilitatis propriæ aueritatem? Duci quoque Sabaudia, quò se ab incursionibus hæreticorum Heluetiæ tueretur, Legatus missus est cum facultate eadem subsidia largiendi. Enimuerò licentia tam nequiter interpretandi, semel admissa in quacumque mortalium deliberatione, vtrauis eligatur pars, neutra vituperationem effugiet.

* In Confessorio 15. Decembris, in Diario citato Ludouisorum.

C A P V T III.

*Augustanus Conuentus: & producta ab hæreticis
sue Fidei professio.*

1 **A**diit Germaniam Cæsar, Cardinale Campeggio comitante, cui tanti ponderis Legatio fuerat à Pontifice demandata ob hominis peritiam de rebus quæ tunc agebantur. Conuenere Augustam ad Comitia frequentes supra morem Ecclesiastici Principes ac profani. Quæ ibi Catholica Fidei honorifica contigere, à Suauis pro suo instituto vel reticentur, vel mendaciis obruuntur. Nos verò testibus nulli suspitioni obnoxii innitatur, non solùm Cocleo qui tunc interfuit vtetur, sed ipsis hæreticis scriptoribus, cuiusmodi est Sleidanus, ac præsertim Georgius Cælestinus, illius Conuentus Acta quatuor voluminibus complexus: quamquam ipse pariter multa prætermittat parti Catholicæ conducen-

* De Actis Lutheri anno 1530.